

Factsheet: Waar en hoe vind ik kennis uit wetenschappelijk onderzoek?

Evidence Based Practice (EBP) houdt in dat beslissingen in de zorgverlening gebaseerd worden op een combinatie van drie zaken: bewijsmateriaal uit wetenschappelijk onderzoek, de eigen klinische expertise en die van collega's, en de voorkeuren van de patiënt. Wetenschappelijke kennis is dus één van de 3 pijlers van EBP.

Kennis is van iedereen en moet dan ook voor iedereen beschikbaar zijn, maar waar vind je deze kennis? Dit document bevat verwijzingen naar verschillende informatiebronnen en tips & tricks die je hierbij kunnen helpen. De lijst is zorgvuldig samengesteld om een volledig overzicht te geven van relevante bronnen. Mocht je een bepaalde bron missen, geef het door via het UKON '[Raadpleeg je Onderzoeker](#)' team.

Tips & tricks

Hoe ga ik aan de slag met EBP?

- Gebruik het [Handboek EBP voor zorgteams in verpleeghuizen](#) en bekijk de materialen van het [EVIDENCE project](#) (UKON)
- Volg de [Post-HBO evidence based practice \(EBP\) voor verpleegkundigen](#) (UKON)
- Meld je aan voor de Opfriscursus EBP van de UKON Academy. Deze cursus is in ontwikkeling. Heb je interesse? Laat het weten via: ukonacademy.elg@radboudumc.nl

Ik wil mij globaal informeren over een bepaald onderwerp, hoe begin ik?

- [Google Scholar](#) kan een goed startpunt zijn voor je zoektocht. Het is een eenvoudige zoekmachine voor wetenschappelijke publicaties binnen verschillende vakgebieden. Een groot aantal publicaties is vrij online beschikbaar.

Ik wil een gerichte zoekactie doen om beschikbare informatie over een bepaald onderwerp of thema te vinden, hoe doe ik dit?

- Een Critically Appraised Topic (CAT) is een korte samenvatting en kritische beschouwing van de best beschikbare wetenschappelijke literatuur waarmee je een klinische vraag kunt beantwoorden. Hulpmiddelen voor het doen van een CAT:
 - [Informatie over EBP en CAT](#) (Radboud Universiteit) .
 - [Tips](#) voor het zoeken naar literatuur (Medische bibliotheek Radboudumc).
 - [Stappenplan](#) voor het zoeken naar literatuur (HAN).
 - [Zoekschema](#) als hulpmiddel voor een gerichte zoekactie.
 - [Checklist](#) voor het controleren of de CAT juist is gemaakt.
 - [Formulieren](#) voor het beoordelen van de methodologische kwaliteit van onderzoeken (Cochrane)
- Extra hulp nodig bij een gerichte zoekactie? Maak gebruik van de kennis van collega's, science practitioner (SP) of studenten. HBO en Master professionals zijn opgeleid om wetenschappelijke literatuur te vinden en gebruiken. Komen jullie er niet uit? Stuur een e-mail naar het UKON '[Raadpleeg je Onderzoeker](#)' team via de SP.

Hoe blijf ik op de hoogte van nieuwe kennis?

- Abonneer je op nieuwsbrieven van relevante vakbladen wetenschappelijke tijdschriften en/of kennisorganisaties.
- Abonneer je op vakbladen. Sommige vakbladen zijn vrij online beschikbaar, zoals TvO. Andere vakbladen geven korting bij meerdere abonnementen. Dus ga in gesprek met je werkgever en ontvang bijvoorbeeld TVV via je werkgever.
- Stel meldingen/alerts in voor één of meerdere zoeksystemen.
- Ga naar symposia en congressen; zoals het jaarlijkse UKON symposium.
- Bespreek nieuwe kennis met je collega's, ook van andere disciplines.

Hoe krijg ik (gratis) toegang tot een bepaalde bron?

- Je kunt altijd zoeken naar literatuur, ook zonder account. Veel van deze literatuur is voor iedereen gratis toegankelijk, maar dit is niet voor alle literatuur het geval. De medische bibliotheek van de Radboud Universiteit heeft licenties voor veel vakbladen (zie [Browzine](#) voor een overzicht van tijdschriften in het vakgebied verpleegkunde waar de Radboud Universiteit een abonnement op heeft), wetenschappelijke tijdschriften en boeken die niet gratis toegankelijk zijn. Alle UKON-science practitioners (SP) hebben toegang tot deze bibliotheek. Vraag de SP'er in jouw organisatie of zij via hun Radboud account toegang hebben tot de volledige tekst van het artikel. Wil je weten wie in jouw organisatie SP is? Bekijk het op de [UKON website](#).
- In sommige gevallen is de volledige tekst niet eenvoudig beschikbaar, neem dan contact op met het UKON 'Raadpleeg je Onderzoeker' team via de SP. Zij kunnen de volledige tekst op een andere manier proberen op te vragen.

Informatiebronnen: Kennisorganisaties, academische netwerken en beroepsverenigingen

Kennisorganisaties voor ouderenzorg

- [Vilans](#) Landelijke kennisorganisatie voor de langdurige zorg.
- [Kennisplein Zorg voor Beter](#) Kennisorganisatie voor ouderenzorg en zorg voor chronisch zieken.

Kennisorganisaties en netwerken voor specifieke doelgroepen

- [Kennisnetwerk voor mensen met Dementie en Zeer Ernstig Probleemgedrag \(D-zep\)](#)
- [Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd](#)
- [Kenniscentrum Gerontopsychiatrie \(VvGP\)](#)
- [Nederlands Kenniscentrum voor Ouderenpsychiatrie \(NKOP\)](#)
- [Huntington KennisNet Nederland \(HKNN\)](#)
- [Korsakov Kenniscentrum](#)
- [MS expertisecentrum](#) (Nieuw Unicum)
- [NAH+ Kennisnetwerk](#)
- [Expertisenetwerk Ernstig Niet-aangeboren hersenletsel na coma \(EENnacom\)](#)
- [Associatie van Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen](#)

Academische netwerken ouderenzorg

- [Academische Werkplaats Ouderenzorg Limburg \(AWO Limburg\)](#).
- [Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen \(UKON\)](#).
- [Universitair Netwerk Ouderenzorg \(UNO-UMCG\)](#).

- [Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland \(UNC-ZH\)](#).
- [Universitair Netwerk Ouderenzorg Amsterdam \(UNO Amsterdam\)](#).
- [Academische Werkplaats Ouderen \(Tranzo/Tilburg University\)](#).

Andere organisaties en instellingen

- [Waardigheid en trots](#)
- [Stichting Kwaliteitsimpuls Langdurige Zorg \(SKILZ\)](#).
- [Alzheimer Nederland](#)
- [Landelijk kennisinstituut voor een samenhangende aanpak van sociale vraagstukken \(Movisie\)](#).
- [Trimbos \(voornamelijk thema Zorg & Participatie, doelgroep Ouderen relevant\)](#).
- [Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg \(NIVEL\)](#).

Beroepsverenigingen

- [Branchevereniging ActiZ](#) (Branchevereniging van circa 400 zorgorganisaties)
- [Beroepsvereniging Verpleegkundigen & Verzorgenden \(V&VN\)](#)
- [Vereniging van specialisten ouderengeneeskunde \(Verenso\)](#)
- [Nederlands Instituut van Psychologen \(NIP\)](#)
- [Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie \(KNGF\)](#)
- [Ergotherapie Nederland \(EN\)](#)
- [Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie \(NVLf\)](#)
- [Nederlandse Vereniging van Diëtisten \(NVD\)](#)
- [Federatie Vaktherapeutische Beroepen \(FVB\)](#)

Informatiebronnen: Vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften

Nederlandstalige vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften

- [Denkbeeld](#) Populair wetenschappelijk opinieblad, waarin de oudere mens met psychogeriatrische problemen centraal staat.
- [Nursing Vakblad](#) op het gebied van verpleegkunde. Hier vind je ook veel richtlijnen en protocollen.
- [Tijdschrift voor Verzorgenden \(TvV\)](#) Vakblad voor verzorgenden werkzaam in verpleeghuizen, verzorgingshuizen, thuiszorg, ziekenhuis en geestelijke gezondheidszorg.
- [Verpleegkunde in praktijk en wetenschap \(TvZ\)](#) Vakblad voor de verpleegkundige praktijk en wetenschap.
- [Medisch contact](#) Vakblad voor artsen.
- [Huisarts en Wetenschap \(H&W\)](#) Vertaalt actuele huisartsgeneeskundige wetenschap naar de dagelijkse praktijk in korte en prettig leesbare artikelen.
- [Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde \(NTvG\)](#) Tijdschrift voor het duiden van de meest recente ontwikkelingen in de medische wetenschap.
- [Tijdschrift voor Ouderengeneeskunde \(TvO\)](#) Tijdschrift met bijdragen van iedereen die betrokken is bij zorg, onderwijs en onderzoek ten behoeve van de ouderenzorg in de gehele breedte.
- [Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie \(TGG\)](#) Wetenschappelijk tijdschrift voor gerontologie en geriatrie, met bijdragen uit de biologische, medische, psychologische en sociale wetenschappen.

Informatiebronnen: Vakbladen en wetenschappelijke tijdschriften

Zoeksystemen voor wetenschappelijke literatuur: Nederlandstalig

- [Index van de Nederlandstalige Verpleegkundige Tijdschriftliteratuur](#) (Invert) Database met Nederlandstalige artikelen op het gebied van de verpleegkunde.
- [Nederlandse Artikelendatabank voor de Zorg \(NAZ\)](#) Database met Nederlandstalige artikelen op het gebied van de geneeskunde, zorg en verpleegkunde.
- [Proefschriften verpleegkunde](#) Website die de wetenschappelijke kennis over verpleegkunde uit Nederland en Vlaanderen toegankelijk maakt voor studenten, docenten, verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten.
- [National Academic Research and Collaborations Information System \(NARCIS\)](#) Nationale wetenschapsportal met (open access) publicaties afkomstig van alle Nederlandse universiteiten, KNAW, NWO en een aantal wetenschappelijke instellingen.

Zoeksystemen voor wetenschappelijke literatuur: Internationaal

Hieronder staan de meest gebruikte databases waar veel internationale wetenschappelijke artikelen te vinden zijn. Belangrijk: voor sommige databases is een RU account nodig.

- [Google Scholar](#) Een aparte zoekmachine van Google om te zoeken naar wetenschappelijke publicaties binnen verschillende vakgebieden. Een groot aantal publicaties is vrij online beschikbaar. De zoekresultaten kunnen bestaan uit verwijzingen naar artikelen, voorpublicaties, boeken, working papers, patenten en juridische documenten.
- [PubMed](#) Gratis toegankelijke database met internationale biomedische artikelen.
- [Cumulative Index to Nursing & Allied Health Literature \(CINAHL\)](#) Database met internationale artikelen op het gebied van verpleegkunde en paramedische wetenschappen.
- [PsycINFO](#) Database met internationale artikelen op het gebied van psychologie en van de psychologische aspecten van aanverwante disciplines zoals geneeskunde, psychiatrie, verpleegkunde, sociologie, onderwijs en opvoeding, farmacologie, fysiologie, taalkunde, communicatie en antropologie.
- [Web of Science](#) Verwijzingen naar wetenschappelijke publicaties op binnen veel verschillende vakgebieden.
- [Cochrane Library](#) Verzameling databases op het gebied van geneeskunde en andere medische specialismen. Vooral systematisch literatuuronderzoek, maar ook veel interventiestudies.
- [Embase](#) Een grote databank voor biomedische literatuur over medicijnen en chemicaliën (farmacologie) en medische apparaten.

Overige bronnen: kennisbanken

Richtlijnen, protocollen, kwaliteitsstandaarden

- [Databank richtlijnen voor verpleegkundigen en verzorgenden \(V&VN\)](#)
- [Databank richtlijnen en \(medisch inhoudelijke\) handreikingen voor medisch handelen van de specialist ouderengeneeskunde \(Verenso\)](#)
- [Databank voor klinische besluitvorming \(UpToDate\)](#)
- [Kwaliteitsinstrumenten voor de langdurige zorg \(SKILZ\)](#)
- [Zorgstandaard Dementie 2020 \(Zorg voor Beter\)](#)
- [Kennisbank kwaliteitsverbetering verpleeghuiszorg \(Waardigheid en trots\)](#)

Meetinstrumenten

- [Meetinstrumenten in de zorg](#) Overzicht van meer dan 400 Nederlandstalige vragenlijsten (PROMs), observatie- en performancetesten voor gebruik in de zorg.
- [Psychodiagnostische testbeoordelingen](#) Overzicht van psychodiagnostische testbeoordelingen door de Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN).

Overige

- [Databank erkende interventies langdurige zorg](#) (Vilans)
- [Kennisbundels met actuele informatie over zorgthema's](#) (Vilans)
- [Kennisbank digitale zorg](#) (Vilans)

Overige bronnen: Tools van de academische netwerken ouderenzorg

- [Producten Academische Werkplaats Ouderenzorg](#) (AWO Limburg)
- [UKON tools](#) (UKON)
- [Producten Universitair Netwerk Ouderenzorg](#) (UNO-UMCG)
- [Producten Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland](#) (UNC-ZH)
- [Producten Universitair Netwerk Ouderenzorg Amsterdam](#) (UNO Amsterdam)
- [Praktijkproducten Academische werkplaats ouderen](#) (Tranzo/Tilburg University)